

LIETUVOS
ADVOKATŪRA

Duomenys kaupiami Juridinių asmenų registre, kodas 300099149, Tiltu g. 17, LT-01101 Vilnius, www.advokatura.lt

Tel. +370 5 262 4546, faks. +370 5 212 1859, el. p. la@advokatura.lt, a. s. SEB bankas LT877044060001030612

Lietuvos Respublikos trišalei tarybai

2020-05-08 Nr. 6-10

El. paštas: post@socmin.lt; Svetlana.Kalinauskiene@socmin.lt

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS DARBO KODEKSO 113 IR 115 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-4674 (2)

Lietuvos advokatūra, įvertinusi Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – DK) 113 ir 115 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-4674 (2) (toliau – Projektas), kuriuo siūloma papildyti DK 113 straipsnį 5 dalimi, joje nustatant, kad „Lietuvos Respublikos Vyriausybei paskelbus ekstremaliąją situaciją, darbdavys įvykdęs informavimo ir konsultavimo procedūrą su darbo taryba ar atsižvelgęs į darbdavio lygmeniu veikiančios profesinės sąjungos nuomonę, gali nustatyti maksimalų apskaitinį laikotarpį iki 5 mėnesių. 3 mėnesius viršijantis apskaitinis laikotarpis gali būti nustatomas vieną kartą“ ir papildyti 115 straipsnį 8 dalimi, joje nurodant, kad „Suminė darbo laiko apskaita, esant būtinumui, gali būti įvedama mažose įmonėse nesilaikant informavimo ir konsultavimo procedūros. Jeigu nustatyta suminė darbo laiko apskaita, dirbama darbo (pamainų) grafikuose nurodytu laiku, laikantis nustatytų maksimaliojo darbo laiko reikalavimų“, nepritaria Projekte numatytam teisiniam reguliavimui ir teikia šias pastabas.

Pirma, Projekto 1 straipsniu numatytas reguliavimas, kuriuo siūloma DK 113 straipsnio 5 dalimi įtvirtinti galimybę nustatyti maksimalų apskaitinį laikotarpį iki 5 mėnesių, prieštarauja Europos Parlamento ir tarybos 2003 m. lapkričio 4 d. direktyvos 2003/88/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų (toliau – Direktyva) 16 straipsnyje nustatytam reikalavimui, kad maksimalus apskaitinis laikotarpis negali būti ilgesnis kaip keturi mėnesiai.

Antra, nors aiškinamajame rašte Projektas grindžiamas tuo, kad „Lietuvos Respublikos Vyriausybei paskelbus ekstremalią situaciją arba karantiną, darbdaviai turėdami neilgalaikių sunkumų su darbo pajėgumais ir finansiniais ištekliais, galėtų vieną kartą prailginti suminio darbo laiko apskaitinį laikotarpį iki 5 mėnesių, o taip pat atsižvelgiant į 2002 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/14/EB 3 straipsniu nustatytą teisę pasirinkti, kokio dydžio įmonėms taikoma direktyva leisti mažoms įmonėms nevykdyti, informavimo ir konsultavimo pareigos įvedant suminę darbo laiko apskaitą“, tačiau galima pastebėti, kad Projektas neturi aiškaus tikslo ir praktinio būtinumo. Valstybės rinkoje darbdaviams nėra realaus poreikio ilginti suminio darbo laiko apskaitinį laikotarpį daugiau negu numatyta šiuo metu galiojančiame DK įtvirtintame reguliavime. Projekto aiškinamajame rašte

nėra pateiktos iškilusios problemos ir priežastys, lemiančios praktinį poreikį prailginti maksimalų apskaitinį laikotarpį iki 5 mėnesių.

Trečia, Projekto 2 straipsnio siūlomu DK 115 straipsnio 8 dalies pakeitimu siekiama suteikti lengvatą mažoms įmonėms, leidžiant įvesti suminę darbo laiko apskaitą, nesilaikant informavimo ir konsultavimo procedūros. Sistemiskai aiškinant DK nuostatas, maža įmonė yra tokia įmonė, kurioje dirba iki 10 darbuotojų (DK 110 straipsnis), o pagal DK 169 straipsnio 1 dalį, darbo taryba darbdavio iniciatyva privalo būti sudaryta, kai vidutinis darbdavio darbuotojų skaičius yra dvidešimt ir daugiau darbuotojų. Tai reiškia, jog mažose įmonėse, minėtų DK straipsnių atžvilgiu, darbo tarybos iš viso neprivalo būti sudaromos, o nesant darbo tarybos, informavimo ir konsultavimosi procedūra yra nevykdoma (DK 203 straipsnis). Taigi, Projekto rengėjai siūloma pataisa siekia atleisti darbdavį nuo pareigos, kuri šiuo metu nėra numatyta DK.

Atsižvelgiant į pateiktas pastabas, Lietuvos advokatūra atkreipia dėmesį, kad turi būti laikomasi Direktyvoje nustatyto darbo laiko organizavimo bei Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnyje numatytų principų, išreiškiančių imperatyvius reikalavimus, keliamus teisėkūroje dalyvaujantiems subjektams, siekiant sukurti vientisą, nuoseklią, darnią ir veiksmingą teisės sistemą. Manytina, kad siekiant reikšmingų teisinio reguliavimo pokyčių, susijusių su darbo laiko apskaita, turėtų būti vadovaujama ne tik Europos Sąjungos teisės standartais, tačiau ir pagrindiniais teisėkūroje taikomais aiškumo, sistemiskumo, efektyvumo principais, reiškiančiais, kad visi teisinio reguliavimo pasiūlymai turi būti įvertinti, o teisėkūros veiksmai būtų atliekami išsamiai išanalizavus teisinį reguliavimą ir jo keitimo tikslą.

Advokatų tarybos pirmininko pavaduotojas

Mindaugas Kukaitis

Dokumentą elektroniniu
parašu pasirašė
MINDAUGAS, KUKAITIS
Data: 2020-05-07 18:18:39